

herinneringen aan Piet Brander

BIEN VAN DROOGE

Op 3 november 1982 overleed, 75 jaar oud, Piet Brander, de oprichter van onze VWG in 1959. Gedurende 17 jaar maakte hij deel uit van het Bestuur, waarvan 10 als Voorzitter. Bij zijn aftreden uit het Bestuur werd hij benoemd tot Erelid.

Het jaar 1959 was echter geenszins het begin van zijn activiteiten op vogelgebied voor de KNNV. In 1942 werd hij al lid van de Werkgroep Vogels van de (toen nog niet Koninklijke) NNV. Waarnemingen werden in die jaren gepubliceerd in de "Mededelingen van het Centraal Instituut voor Floristisch en Faunistisch onderzoek in Groot Amsterdam". Uit deze Mededelingen blijkt o.a. dat Brander in 1943, in samenwerking met J.E. Sluiters, broedvogels inventariseerde in "Het Bosch" en onder de hand (juli 1943) een Ralreiger waarnam (eerst alleen, daarna samen met Sluiters), terwijl beide heren op 22 juni 1943 een Klein Waterhoen hoorden.

Ook toen al, - vermoedelijk al veel eerder - , was Brander dus gespecialiseerd in de kennis van vogelgeluiden.

Een ander aardig staaltje daarvan valt te lezen in het artikel "Een vroege ochtend in het Amsterdamse Bos, 5 mei 1947", oorspronkelijk verschenen in "Natura", herdrukt in ons Mededelingenblad, jrg.10, nr.4, p.14. Om 3 uur a.m. gaat hij van huis, en vóór er nog iets te zien valt, heeft Brander al 17 soorten waargenomen.

Bij de ontelbare excursies, die hij leidde, trachtte hij vóór alles deze kennis over te dragen. Ik zie het nog voor me. We horen Nachtegaal zingen. Een nieuwkomer: "Waar zit hij?" Brander: "Niet belangrijk, luister eerst maar eens goed."

Bij nachtexteursies was dát geen probleem. Wél om de dikwijls massale opkomst minutenlang muisstil te laten staan luisteren. Een kort, overigens niet onvriendelijk "niet wiebelen" was voldoende om ook het laatste grindgeknars te doen verstommen. Wat een sfeer!

Ja, die jaarlijks terugkerende nachtexteursies, om en nabij Hemelvaartsdag, oorspronkelijk nog voorafgegaan door een bezoek aan Meerzicht met film en koffie. Dan, om een uur voor zonsopgang, present in het Openluchttheater, waar Brander als een regisseur elk nieuw bijgekomen geluid signaleerde. Soms eerst nog een zwijgend overvliegend uilensilhouet. Al vroeg de geluiden van de nabijgelegen reigerkolonie. Maar dan begon het: Zanglijster en Merel dikwijls als voorlopers, waarna geleidelijk aan het grootste deel van de Bosinventaris aan zangvogels voor ons begon aan en op te treden.

Stond de leer van de geluiden op de eerste plaats, vanzelfsprekend kwam ook het kijken, het determineren met de ogen, aan het bod. En ook het letten op terreintype, biotoop, milieu, en zodoende op de flora. De voorkeur van Putters voor distels, van Sijsjes voor elzen. Van Nachtegalen voor brandnetels en eikenloof (speciaal in het Amsterdamse Bos?). En als je iemand zijn kijker wilt laten richten op bijvoorbeeld een valk en een boom, heeft het zijn voordeel het onderscheid te kennen tussen een wilg en een populier, om maar wat te noemen. Trouwens ook i.v.m. het bewonen door de vogels van de bosgedeeltes in "etages": kruidlaag, struiklaag, bomen, boomtoppen.

Dit niet te onderschatten verband leidde ertoe, dat er ook in het, voor wat de vogels betreft, "stille" seizoen, heel wat te doceren en te leren viel. De excursies in het Bos leverden dan ook niet alleen profijt op als vooropleiding voor VWG-leden. Toen de afdeling Amsterdam van het I.V.N. werd op-

